

OSKAR THÓR AXELSSON: EMLÉKSZEM RÁD

A krimi megkísértése

BENKE ATTILA

AZ ÉJSÖTÉT SKANDINÁV ZSÁNERFILMEK LEGÚJABB IZLANDI DARABJA TÚL SOKAT MARKOL A FILMRE VITT REGÉNYBŐL.

Az utóbbi években a skandináv bűnügyi filmek aranykorukat élik, ennek ékekes bizonyítékai az *Egy gyilkos ügy* és *A híd* tévésorozatok mellett a dán (Jussi Adler-Olsen Q-ügyosztály történetei), svéd (Stieg Larsson: *A tetovált lány*-trilógia) vagy norvég (Jo Nesbø Harry Hole-széria) sikerregények adaptációi. A *tetovált lány* (2009), a *Nyomtalanul* (2013), a *Fácángyilkosok* (2014), de még a gyengébben sikerült *Palackposta* (2016) és a nemrég bemutatott *Hóember* (2017) származási helyüknek köszönhetően igen különleges atmoszférával bírnak. A lenyűgöző, misztikus, egyben félelmetes északi tájak kiváló helyszínek krimikhez és thrillerrekhez, kétségbeesett nyomozásokhoz és fagyos pokoljárásokhoz.

A *Hóember* rendezőjének, Thomas Alfredson *Engedj be!* (2008) című vá-

pírfilmjét és az izlandi Óskar Thór Axelsson második nagyjátékfilmjét, a krimiből kísértethorrorba hajló *Emlékszem rád*ot is a táj teszi különlegessé. Axelsson már 2012-ben megajándékozott minket az „izlandi *Aljas utcákkal*”, a Magyarországon sajnos mindössze a 2013-as Titanic Nemzetközi Filmfesztiválon bemutatott *Éjsötét játszma*val (2012). Az izlandi rendező második nagyjátékfilmjében pedig a hangulat ugyanúgy a helyén van, mint az *Éjsötét játszma*ban vagy a *Hóember*ben, azonban Axelsson ugyanabba a hibába esik, mint Alfredson.

Óskar Thór Axelsson az izlandi író, Yrsa Sigurðardóttir azonos című regényét dolgozta fel. Sigurðardóttir skandináv társaihoz hasonlóan krimisorozatokat (illetve gyerekkönyveket) készített, a Magyarországon is megjelent 2010-es *Emlékszem rád* azonban rendhagyó módon a horrorral lép frigyre. A regény és a film cselekménye is két szálon fut: míg Gardar, Líf és Katrín egy elhagyott település titkait kutatja, addig a közeli kisvárosban a pszichiáter Freyr szeretné kideríteni, hová tűnt – addigra feltehetőleg már halott – kislánya. Sigurðardóttir és

Axelsson művei között csak apróbb eltérések vannak, a film nagyjából hűen követi a regény cselekményét, így a vásznon is négy karakter drámája és egy borzalmas múltbeli bűn története bontakozik ki.

Az *Emlékszem rád* hangulata kétségtelenül a helyén van. Az izlandi nyirkos-fagyos tengerparti táj, illetve a fjord árnyékában elterülő lakatlan település düledező viskóival

szellemek nélkül is kísérteties és nyomasztó, akár a hófödte Oslo a *Hóember*ben. És az alapanyagnak köszönhetően a filmben érdekesebbnél érdekesebb karakterdrámák bontakozhatnak ki. A skandináv krimiket általában azért szerettük, mert a bűnügyi történet mellett képesek voltak a sokszor személyesen is érintett főhős lelke mélyére ásni. Óskar Thór Axelsson horror-drámája azonban nem tudja jól felrajzolni a karaktereket. Katrín és Freyr egyaránt gyermekük elvesztésének traumájával küzdenek, de kettejük közül Katrín lenne az érdekesebb figura. Ám míg Freyrt nem sikerül izgalmassá formálni, addig Katrín sztóriájára és lélekrajzára jóval kevesebb idő jut.

Érződik, hogy a rendező több száz oldalas regényt szeretne belesűríteni egy óra negyvenöt percbé. A két cselekményszál kétségtelenül jól kiegészíti egymást, ám Óskar Thór Axelsson művét nézve végig olyan érzésünk lehet, hogy ebből a sztorból két külön filmet kellett volna forgatni, akár a Stephen King-féle *Az esetében*. Ebben a formában az *Emlékszem rád* túl sűrű, nem jut idő átélni benne sem a hősök fájdalmát, sem a túlvilági lakatlan falu borzalmait. Mert bár a filmbeli horrorjelenetek működnek, de a két szál közti ugrálás megzavarja a műfaj hatásmechanizmusát. Az elhagyott településre kivonult fiatalok kamaradrámája kiváló alapanyag lenne egy csontig hatoló kísértet-horrorhoz, de a Freyrféle nyomozós sztori minduntalan kizökkent Katrín és társai pokoljárásából. Így az *Emlékszem rád* szerkesztésmódja éppen a feszültség ellenében dolgozik, és inkább frusztráló az állandó változtatás. Axelsson adaptációja frappáns és katartikus zárójelenete ellenére sem maradandó alkotás, csupán egyszer nézhető film, mely szétesik drámai, nyomasztó és sokkoló epizódokra. Az izlandi alkotó krimi-horrorja jó példa arra, hogy olykor éppen az alapregény tiszteletben tartása válik az adaptáció kárára.

EMLÉKSZEM RÁD (Ég Man Þig) – izlandi, 2017. Rendezte: **Óskar Thór Axelsson**. Írta: **Yrsa Sigurðardóttir** regényéből **Óskar Thór Axelsson**, **Ottó Geir Borg**. Kép: **Jakob Ingimundarson**. Szereplők: **Jóhannes Haukur Jóhannesson** (Freyr), **Thor Kristjansson** (Gardar), **Ágústa Eva Erlendsdóttir** (Líf), **Anna Gunnís Guðmundsdóttir** (Katrín). Gyártó: **Zik Zak Kvikmyndir**. Formalmazó: **Vertigo Média Kft.** Szinkronizált. 105 perc.

